

*Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra 12.yüzyılda Türkistan'da Ahmet Yesevi ile tasavvuf edebiyatının başladığı kabul edilmektedir. Tasavvuf, nefsi kötü istek ve duygulardan arındırarak Allah'a yaklaşımdır.

Vahdetivücut:

*Bütün varlıklar Allah'ın yansımasıdır.Esas varlık Allah'tır. Diğer bütün varlıklar gölge gibi geçicidir.

Fenafillah:

*İnsan nefsiyle mücadele ettikçe olgunlaşır ve günahlardan uzak kaldıkça kalbi Allah'ın isimlerini yansıtan bir aynaya dönüşür. Buna Allah'ın varlığı içinde yok olma yani fenafillah denir.

TASAVVUF HALK EDEBİYATI NAZİM TÜRLERİ

İLÂHİ: *Allah'a özgü, Allah'a ait anlamına gelir. *Özel bir ezgiyle söylenir.

Mevlevilerde ayin

Bektaşilerde nefes

Halvetilerde cumhur

Alevilerde deme

* 7,8,11,14,16'lı hece ölçüsüyle yazılır.

* Kafiye örgüsü: İlk dörtlük düz veya çapraz , sonraki dörtlükler düz örgü şeklindedir.

* Hece ve aruzla söylenebilir.

* Bu türde özdeşleşen sanatçımız Yunus Emre'dir.

NEFES

* Bektaşi aşıklarınca yazılan tasavvuf konulu şiirlerdir.

* Hecenin 7,8,11'li kalıplarıyla yazılır.

* Nazım birimi dörtlüktür.

* Nefes ; ayinlerde saz eşliğinde kendine özgü bestesiyle okunur. Dervişler ilahide olduğu gibi ilahi aşkı bu yolda çekilen acıları işler.

*** NUTUK**

* Eğitici , öğreticidir.

* Tarikata yeni gelen dervişlere tarikatın adabını öğretir.

*** DEVRİYE**

* Devir kuramını işler. *Allah'tan gelip yine Allah'a döneceğimizi anlatır.

*** ŞATHİYE**

* *inançlardan teklifsizce alay eden şiirlerdir.

* Allah ile senli-benli konuşur.

16.GÜN 2. VIDEO / TEKKE-TASAVVUF HALK EDEBİYATI ŞAİRLERİ

13.YÜZYIL

YUNUS EMRE

*13-14. yüzyıllarda Anadolu'da yaşamış olan tasavvuf ve halk şairlerinin en önemlilerindedir.

*Tapduk Emre'nin yanında ilim tahsil etmiştir.

*Medrese eğitimi alan Yunus Emre'nin Eskişehir bölgesinde yaşadığı düşünülür.

*İçten , samimi , anlaşılır bir Türkçe kullanmıştır.

*Eserlerini Türkçe yazmıştır.

Eserleri: Risaletü'n Nushiyye Divan

HACI BEKTAŞI VELİ

*13.yüzyıl şairlerindedir.

Makalat isimli eseri önemlidir.

14.YÜZYIL

KAYGUSU ABDAL

*Genç yaşında Elmalı'daki Abdal Musa'ya bağlanarak Kaygusuz adını almıştır.

*Zamanın bütün ilimlerini öğrenmiştir.

*Didaktik türdeki eserlerinde açık ve yalın bir dil kullanmıştır.

*Nükteli ve iğneli bir üslubu vardır.

*Alevi - Bektaşî Türk şiir geleceğini sürdürmüştür.

Sarayname, Minbername , Gevhername, Budalaname, Vücutname

15.YÜZYIL

HACI BAYRAMI VELİ

*Bayramiye tarikatının kurucusudur.

*Allah sevgisini işler.

EŞREFOĞLU RUMİ

*Divandan etkilenmiştir.

↓
Hece+Aruz

Anadolu'nun Türkmenleşmesinde ve Müslümanlaşmasında etkilidir.

Müzekkin-i Nüfus